

Gedragscode en gedragsregels voor leerlingen en medewerkers Kennemer College Beroepsgericht

A. Uitgangspunten

1. Respect voor verschillen en de noodzaak van overeenstemming

Over goed en kwaad en over de waarde der dingen wordt in onze samenleving heel verschillend gedacht. Echter waar met elkaar wordt geleefd en gewerkt, zijn een groot aantal gemeenschappelijk uitgangspunten (waarden en normen) nodig om vruchtbare interacties (samen leven in een samenleving) tussen mensen mogelijk te maken.

2. De school als samenleving en als vormend instituut

Een school is een samenleving in het klein. In een school gaan leerlingen en personeelsleden heel intensief met elkaar om. Deze intensieve contacten hebben binnen het KC Beroepsgericht vooral tot doel dat leerlingen:

- leren. Zij ontwikkelen hun kennis, inzicht, vakspecifieke en algemene vaardigheden en persoonlijke kwaliteiten;
- in algemene zin worden gevormd. Zij verwerven sociale vaardigheden die gangbaar zijn in onze culturele samenleving.

Daarnaast wil het Kennemer College Beroepsgericht als actieve openbare school niet alleen open staan voor leerlingen met verschillende culturele en/of levensbeschouwelijke achtergronden, maar ook actief aandacht besteden aan deze verschillen en leerlingen leren om respectvol met deze verschillen om te gaan.

- worden voorbereid op een goede vervulling van hun burgerschapsrol: kennis en vaardigheden die nodig zijn om actief als burger deel te kunnen nemen binnen een liberale, pluriforme democratie.

Om deze doelgerichte intensieve interacties op scholen mogelijk te maken is het nodig dat alle deelnemers hun gedrag en denken tenminste laten leiden door een aantal gezamenlijk onderschreven centrale waarden (gedragscode) en daarvan afgeleide gedragsregels (normen). Wanneer deze ontbreken, is samenleven en werken niet goed mogelijk en zullen bovengenoemde doelen van onze schoolorganisatie niet goed gerealiseerd kunnen worden.

In een school zijn dus een aantal centrale waarden en daarvan afgeleide gedragsregels noodzakelijk die leerlingen en personeel:

- kennen;
- opvolgen;
- ondersteunen (handhaven van de waarden en gedragsregels met name door allerlei vorm van sanctionerend gedrag: van zeer lichte sancties t/m zware);
- verder in dialoog ontwikkelen.

3. De ontwikkeling van gezamenlijke waarden en gedragsregels binnen een school

Bij de handhaving en ontwikkeling van gezamenlijke normen en waarden vervullen de directie en het personeel van de school een sturende rol. Zij voeren binnen al deze processen de regie.

Voor internaliseren, ondersteunen en mede ontwikkelen van normen en waarden door leerlingen zelf is intensieve leerlingen participatie en een bepaalde pedagogisch aanpak heel belangrijk. Daarbij kan onder andere gedacht worden aan:

- een bloeiende leerlingenraad die een platform biedt voor discussies over de waarden en de daarvan afgeleide gedragsregels van de eigen opleiding

- een bepaalde pedagogische aanpak;
  - leerlingen (relationele) problemen zelf (waar nodig begeleid) laten oplossen die veroorzaakt zijn door het overtreden van de gedragsregels van de school: leerlingen laten herstellen en laten nadenken over de zin van de regels van de school;
  - veel aandacht besteden aan straffen: niet straffen als automatisme, maar het proces van straffen richten op erkennen, herstellen en gedragsverandering van de leerling;
  - veel aandacht besteden aan bemiddeling met opnieuw de nadruk op inzien, erkennen, herstellen en gedragsverandering.
- veel aandacht voor zorgvuldige rechtspraak op school met een duidelijk onderscheid in “nu recht”, “straks recht” en “later recht” (in de gedragscode zelf wordt nader op dit onderscheid ingegaan).

4. Conclusie

Uit het voorgaande blijkt dat het KC Beroepsgericht als openbare school:

- Wij niemand buitensluiten.
- Wij leerlingen juist zicht willen geven op de diversiteit van de samenleving, op de betekenis van verschillen en leerlingen respectvol wil leren omgaan met verschillen.
  - om nauw met elkaar samen te kunnen leven in het algemeen en de school in het bijzonder zullen leerlingen een aantal gezamenlijke waarden en normen moeten willen onderschrijven die aan de interactie tussen mensen in de school en de samenleving richting geeft en interactie überhaupt mogelijk maakt;
  - om actief deel te kunnen nemen aan de samenleving en daarbinnen een kansrijke positie te verwerven, zullen onze leerlingen een bepaald instrumentarium moeten bezitten: bijvoorbeeld opvattingen en waarden die passen bij liberale democratieën en sociale vaardigheden die goed en doelgericht menselijk verkeer mogelijk maken.

5. Gedragscode en gedragsregels:

Boven genoemde algemene principes van het KC Beroepsgericht liggen ten grondslag aan de hierna volgende gedragscode en algemene gedragsregels voor de school. Deze code en regels samen vormen als het ware de “grondwet” van de school.

De gedragscode bestaat uit zes elementen. Van elk element zijn een aantal gedragsregels afgeleid: totaal gaat het om 17 gedragsregels (a t/m r).

6. Toepassing van de code en de gedragsregels

Code en gedragsregels worden in de eerste plaats opgenomen binnen het leerlingenstatuut van de school waarin de rechten en plichten van leerlingen beschreven staan. Daarnaast maakt het deel uit van het integrale veiligheidsplan dat de school op korte termijn zal vaststellen.

In de derde plaats worden de code en de gedragsregels opgenomen in de schoolgids en/of website.

Code en gedragsregels zullen ook op andere wijzen bekend gemaakt worden binnen de opleiding en daar onderwerp van gesprek zijn. Bespreking van code en regels binnen de leerlingenraden en ouderraden ligt voor de hand. Verder zullen code en regels in personeelsbijeenkomsten op de agenda staan.

Uiteindelijk zullen de code en de gedragsregels richting moeten geven aan het gedrag van leerlingen. Consequente toepassing ervan door directie en personeel en een bepaalde vorm van pedagogisch handelen zijn daarbij noodzakelijke voorwaarden.

7. Code en gedragsregels voor medewerkers

De gedragscode en de daarvan afgeleide gedragsregels sluiten nauw aan bij de centrale algemene waarden en normen die in onze Nederlandse samenleving gelden. Wat van onze leerlingen wordt verwacht en verlangd zal daarom in veel gevallen ook gelden voor het personeel van de school. Voor de sfeer en verhoudingen in de school en voor een brede acceptatie van de regels door de leerlingen is het belangrijk om deze overeenkomst (deze gemeenschappelijkheid) te expliciteren: leerlingen hebben niet alleen plichten maar ook het recht om op een bepaalde manier behandeld te worden door het personeel van de school. Het KC Beroepsgericht vindt het daarom heel belangrijk om een vergelijkbare gedragscode en vergelijkbare gedragsregels op te stellen voor het personeel en deze ook op een vergelijkbare manier bekend te maken.

B. De gedragscode en gedragsregels voor leerlingen

Een gedragscode en gedragsregels zijn voor een school onontbeerlijk. Mits goed nageleefd, scheppen zij de voorwaarden voor positief en doelgericht samenwerken en samenleven binnen de school.

Voor het KC Beroepsgericht geldt de volgende gedragscode (1 t/m 6) en gelden tenminste de volgende bijpassende gedragsregels voor de leerlingen:

1. Respect

Iedereen in school respecteert de opvattingen en gedragingen van een ander en de bezittingen van een ander.

Dus:

- Ik accepteer een ander zoals hij is en accepteer in principe een ander zoals hij zich gedraagt
- Ik discrimineer niet.

2. Over de schreef

Respect en dus tolerantie kent ook zijn grenzen: opvattingen en gedrag worden niet geaccepteerd als zij respectloos zijn naar de ander toe. Dan ga je over de schreef.

Dus:

- Ik pest niet, ik scheld niet, spreek geen kwaad en roddel niet
- Ik blijf van een ander en van de spullen van een ander af
- Ik dreig niet en ik gebruik geen lichamelijk geweld
- Ik intimideer een ander niet op een seksuele manier
- Ik neem geen wapens en drugs mee naar school
- Ik rook niet in de school
- Ik beschadig niets in de school
- Ik vervuil de school en de schoolomgeving niet
- Ik verstoor de rust niet op school, vooral niet op die plaatsen waar wordt geleerd en gewerkt

3. Conflicten zonder geweld

Kritiek op elkaar en verschil van mening mag en is soms ook noodzakelijk, maar altijd respectvol, met behoud van contact en dus van de relatie met de ander.

Dus:

- Als iemand mij hindert, zeg ik duidelijk: "stop daar mee"

- Als dat niet helpt, vraag ik een ander zonder geweld te bemiddelen
- Ik speel niet voor eigen rechter

4. Aanspreken

Iedereen in de school draagt zijn steentje bij aan het naleven van bovenstaande regels. Dat doe je bijvoorbeeld door anderen op de overtreding daarvan aan te spreken en zelf aanspreekbaar te zijn op je eigen gedrag.

Dus:

- Ik help anderen zich aan deze regels te houden en spreek hen aan op de overtreding van de regels
- Ik ben zelf aanspreekbaar op mijn gedrag

5. Rechtspraak

Eigen rechter spelen kan niet. In de school zijn daarom over rechtspreken afspraken gemaakt. Iedereen houdt zich aan die afspraken.

Dus:

- Ik houd me aan de manier waarop in school wordt rechtgesproken:

nu recht: Bij nu recht beslissen de leraar, de conciërge, ander personeel van de school of de schoolleiding daar en op dat moment zonder verdere discussie

straks recht: Na afloop van de les of op een ander rustiger moment kan je op een rustige manier bezwaar maken tegen deze beslissing bij degene die de beslissing heeft genomen of bij de schoolleiding.

later recht: Als je het oneens blijft met de beslissing kan je gebruik maken van de klachtenregeling van de school (kijk in je schoolgids). Je kan vragen om bemiddeling of een klacht indienen bij een onafhankelijke klachtencommissie.

6. Straffen

Het overtreden van sommige regels leidt bijna altijd tot zware straffen: daarover is de school heel duidelijk. Over deze straffen valt dus niet of nauwelijks te discussiëren.

Dus:

- Drugs op school, plegen van lichamelijk en ernstig geestelijk geweld, dreiging met geweld, wapens op school, ernstige vormen van seksuele intimidatie, diefstal en vandalisme leiden tot schorsing, overplaatsing of verwijdering van school. Indien van toepassing zal ook aangifte worden gedaan bij de politie of zal het voorval bij de politie worden gemeld.

C. Gedragscode en gedragsregels voor het personeel van de school

Eerder zijn de gedragscode en de bijbehorende gedragsregels voor leerlingen van het KC Beroepsgericht gepresenteerd. Daarbij werd al aangegeven dat de school het belangrijk vindt om parallel daaraan een code en gedragsregels voor personeel te presenteren en vast te stellen. Leerlingen hebben nl. niet alleen plichten in de richting van de school maar ook rechten, bijvoorbeeld het recht op een zorgvuldige, professionele en humane behandeling door het personeel van de school. Door een gedragscode en een aantal basisregels voor het personeel op te stellen, wordt aan de leerlingen duidelijk gemaakt waaraan zo'n behandeling in ieder geval moet voldoen.

De gedragscode en gedragsregels zijn niet alleen van toepassing op de relaties tussen personeel en leerlingen maar ook op de relaties tussen personeelsleden onderling.

1. Respect

Iedereen in school respecteert de opvattingen, gedragingen en de bezittingen van een ander.

Dus:

- Ik accepteer in principe een ander zoals die is
- Ik discrimineer niet

2. Over de schreef

Respect en dus tolerantie kent ook zijn grenzen: opvattingen en gedrag worden niet geaccepteerd als zij respectloos zijn naar de ander toe. Dan ga je over de schreef.

Dus:

- Ik scheld niet, kleiner niet, spreek geen kwaad en roddel niet
- Ik gebruik nooit fysiek geweld en dreig daar ook niet mee
- Ik intimideer een ander niet op seksueel gebied
- Ik houd me aan mijn afspraken met leerlingen en collega's
- Ik ken de rechten van de leerlingen die in het leerlingenstatuut staan beschreven en houd me aan de bijbehorende gedragsregels voor medewerkers.

3. Conflicten pedagogisch afhandelen

Kritiek op elkaar en verschil van mening mag en is soms ook noodzakelijk, maar altijd respectvol, met behoud van contact en de relatie.

Dus:

- Als een leerling mij hindert, zeg ik: stop daarmee
- Als dat niet helpt, neem ik maatregelen waartoe ik volgens de afspraken binnen de school bevoegd ben.
- Als dat niet helpt draag ik de zaak over aan de mentor/coach.
- De maatregelen die ik neem leiden er in het algemeen toe dat de betreffende leerling eigenaar blijft van het door hem of haar veroorzaakte probleem. Hij of zij wordt "uitgenodigd" het probleem zelf op te lossen.
- De maatregelen die ik neem zijn daarom in eerste instantie bedoeld om de leerling inzicht te laten krijgen in de nadelen van het eigen gedrag, gericht op het herstel van de verstoorde verhoudingen of de aangerichte schade en in het verlengde daarvan gericht op gedragsverandering.
- Als dat uiteindelijk niet helpt, volgen andere maatregelen met als uiterste consequentie schorsing, overplaatsing of verwijdering van de leerling.

4. Aanspreken

Iedereen in de school draagt zijn steentje bij aan het naleven van bovenstaande en de hierna volgende regels. Dat doe je bijvoorbeeld door anderen op de overtreding daarvan aan te spreken en zelf aanspreekbaar te zijn op je eigen gedrag.

Dus:

- Ik ben aanspreekbaar op mijn gedrag
- Ik spreek leerlingen en collega's aan op de overtreding van de schoolregels

5. Rechtspraak

In de school zijn afspraken gemaakt over rechtspreken. Iedereen houdt zich aan die afspraken.

Dus:

- *Ik erken de waarde van het onderscheid tussen en de aanwezigheid van nu-recht, straks-recht en later-recht in de school*
- *Indien leerlingen gebruik maken van straks-recht en/of later-recht waarbij ik betrokken ben, werk ik daar op een positieve manier aan mee.*

